

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 88g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 28 și 30 alin. (3) din
Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012

*(termenul de examinare a cererii introductive privind intentarea procesului
de insolvență)*

CHIȘINĂU
3 august 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 20 aprilie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 3 august 2021, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 28 și 30 alin. (3) din Legea insolvențității nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl avocat Victor Brânză în interesele dlui Pavel Becciv și S.R.L. „Autinovativ” în dosarul nr. 2i-516/20, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Alexandru Ceban din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul central, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 23 octombrie 2020, prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul central, a fost admisă cererea introductivă depusă de creditorul S.R.L. „Shay Development” privind intentarea procedurii de insolvențitate în privința debitorului S.R.L. „Moldovahidromaș”. Instanța a dispus numirea administratorului provizoriu, aplicarea măsurilor de asigurare, obligarea administratorului provizoriu de a prezenta informații ample privind debitorul și notificarea debitorului și a creditorilor despre necesitatea prezentării referinței la cererea introductivă.

4. În ședința de judecată din 19 aprilie 2021, dl avocat Victor Brânză în interesele: (i) dlui Pavel Becciv, acționar și membru al consiliului S.A. „Moldovahidromaș”, și (ii) SRL „Autinovativ”, potențial creditor al S.A. „Moldovahidromaș”, a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolelor 28 și 30 alin. (3) din Legea insolvențității nr. 149 din 29 iunie 2012.

5. Prin Încheierea din aceeași dată, Judecătoria Chișinău, sediul central, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate în interesele potențialului

creditor SRL „Autinovativ” și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sânt garantate.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 127 Proprietatea

„(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

[...]”

7. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 28 Referința la cererea introductivă

„(1) În decursul a 2 zile lucrătoare de la adoptarea încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive înaintate de creditor, instanța de insolvență va expedia debitorului cererea în copie.

(2) În cel mult 10 zile de la primirea copiei de pe cererea introductivă, debitorul prezintă instanței de insolvență o referință la cererea introductivă, prin care contestă sau recunoaște existența stării de insolvență. În referință debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor care confirmă că el a executat obligațiile pecuniare sau că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive, ori că obligația poate fi stinsă prin compensare cu o obligație într-un quantum egal sau mai mare. Dacă obiectează față de starea de insolvență și dacă obiecțiile sînt recunoscute ulterior de instanța de insolvență ca fiind nejustificate, debitorul nu mai are dreptul să solicite procedură de restructurare.

(3) Dacă, în urma examinării referinței, constată că debitorul nu este în stare de insolvență, instanța de insolvență respinge cererea introductivă, care va fi considerată ca lipsită de orice efect chiar de la înregistrare.

(4) Dacă debitorul nu contestă prin referință, în termenul prevăzut la alin.(2), că este în stare de insolvență și își exprimă intenția de a-și restructura activitatea, instanța de insolvență, în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea referinței, adoptă din oficiu o

hotărâre de intentare a procedurii de insolabilitate, obligându-l să prezinte un plan al procedurii de restructurare.

(5) La referința față de cererea introductivă, debitorul anexează actele indicate la art.17.

(6) În cel mult 30 de zile de la notificarea efectuată conform art.26, creditorii prezintă o referință la cererea introductivă, prin care se opun intentării procesului de insolabilitate ori se alătură cererii introductive prin înaintarea creanțelor asupra patrimoniului debitorului. Rea-credința persoanei care a înaintat cererea introductivă trebuie dovedită de creditorul care se opune intentării procesului de insolabilitate.

(7) Obiecțiile creditorilor care se opun intentării procesului de insolabilitate sunt soluționate de către instanța de insolabilitate odată cu examinarea raportului administratorului provizoriu într-o ședință publică, prin hotărâre de intentare a procesului de insolabilitate, de deschidere a procedurii simplificate a falimentului sau de respingere a cererii introductive.

(8) Lipsa de referință la cererea introductivă nu împiedică examinarea ei.”

Articolul 30

Acțiunile preliminare intentării procesului de insolabilitate. Hotărârea instanței de insolabilitate

(1) Măsurile de pregătire preliminară a examinării cauzei privind insolabilitatea debitorului le ia instanța de insolabilitate în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

(2) Pentru urgentarea actelor procesuale, instanța de insolabilitate poate solicita audierea persoanelor identificate ca făcând parte din administrația societății, le poate solicita asistența și concursul la efectuarea actelor de procedură, poate efectua orice alt act procesual necesar soluționării cauzei.

(3) Termenul de examinare a cauzei de intentare a procesului de insolabilitate este de cel mult 60 de zile lucrătoare de la data admiterii cererii introductive spre examinare. În funcție de circumstanțele cauzei și de motivele temeinice, instanța de insolabilitate poate decide majorarea termenului de examinare a cauzei cu 15 zile lucrătoare.

(4) După judecarea cererii introductive, instanța de insolabilitate adoptă una din următoarele hotărâri:

a) se constată insolabilitatea debitorului și i se intentează proces de insolabilitate;

b) se constată insolabilitatea debitorului și i se intentează procedură simplificată a falimentului;

[*Lit.c) abrogată prin Legea nr.141 din 16.07.2020, în vigoare 14.09.2020*]

d) se respinge cererea introductivă și se refuză intentarea unui proces de insolabilitate față de debitor.

(5) Instanța de insolabilitate poate dispune totodată, prin încheiere, încetarea procesului judiciar în cazul încheierii unei tranzacții sau al retragerii cererii introductive, precum și în alte condiții stabilite de lege.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării privind excepția de neconstituționalitate

8. În argumentarea sesizării se susține că administratorul provizoriu și instanța de insolvabilitate nu au asigurat respectarea termenelor stabilite de lege (60 de zile plus 15 zile) pentru soluționarea cererii introductive. De asemenea, se menționează că termenul de 60 de zile pentru examinarea cauzei este unul formal, fiind permisă prelungirea lui. Condițiile de prelungire a termenului de examinare sunt și ele abstracte. Nu este clar de câte ori poate fi prelungit termenul de examinare. Nu sunt stabilite consecințele nerespectării acestor termene și ale neîndeplinirii prescripțiilor instanței.

9. Aceste aspecte generează atacuri arbitrare asupra companiilor din partea grupurilor specializate în insolvabilități de rea-credință, fără a oferi garanții împotriva actelor ilegale. Incertitudinea de reglementare creează multiple abuzuri și manipulări atât din partea creditorilor și a debitorilor, cât și din partea instanței, care afectează grav statul de drept, demnitatea omului, drepturile și libertățile lui.

10. De asemenea, autorul a menționat că articolul 28 din Legea insolvabilității nu le permite acționarilor/asociaților să participe la examinarea cererii introductive și aceștia nu pot formula o referință la cererea introductivă.

11. Potrivit autorului sesizării, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 20 și 127 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit următoarele condiții de admisibilitate a unei excepții de neconstituționalitate:

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție;
- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate (HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, punctul 1 din dispozitiv).

14. Cu privire la prima condiție, Curtea reține că în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolvabilității, ține de competența Curții Constituționale.

15. Cu privire la a doua condiție, Curtea reține că, potrivit pct. 1 din dispozitivul Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, în sensul articolului 135 alineatul (1) literele a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

16. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză de intentare a procesului de insolvabilitate. În acest sens, Curtea reține că prin Încheierea din 23 octombrie 2020 instanța de insolvabilitate a admis cererea introductivă a creditorului S.R.L. „Shay Development” în privința

debitorului S.A. „Moldovahidromaș”, a instituit perioada de observație în privința acestui debitor, a numit administratorul provizoriu și a aplicat măsurile corespunzătoare de asigurare. În perioada de observație, adică până la adoptarea de către instanța de insolabilitate a uneia din hotărârile prevăzute de articolul 30 alin. (4) din Legea insolabilității în privința debitorului S.A. „Moldovahidromaș”, dl avocat Victor Brânză în interesele dlui Pavel Becciv, acționar și membru al consiliului S.A. „Moldovahidromaș”, și ale companiei S.R.L. „Autinovativ”, **potențial creditor** al S.A. „Moldovahidromaș”, a înaintat în instanța de insolabilitate o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolelor 28 și 30 alin. (3) din Legea insolabilității. În cererea respectivă, autorul a invocat că creditorul, administratorul insolabilității și instanța de insolabilitate nu au asigurat respectarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererii introductive și, în consecință, s-ar impune decăderea din dreptul de a solicita intentarea procedurii de insolabilitate.

17. Curtea notează că articolul 4 al Legii insolabilității stabilește că participanții la procesul de insolabilitate sunt: administratorul provizoriu, administratorul insolabilității, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite de lege.

18. Curtea observă că în partea ce se referă la dreptul avocatului de a fi reprezentantul în proces al dlui Pavel Becciv, acționar și membru al consiliului S.A. „Moldovahidromaș”, instanța de insolabilitate a pronunțat o încheiere protocolară prin care a dispus „neadmiterea lui Becciv Pavel ca parte a procesului și lipsirea de dreptul de a formula cereri în cadrul examinării cauzei, din motivul neîncadrării sale în calitatea de creditor”.

19. În partea ce se referă la dreptul dlui avocat Victor Brânză de a fi reprezentantul companiei S.R.L. „Autinovativ”, ca **potențial creditor** al debitorului S.A. „Moldovahidromaș”, Curtea reține că legislatorul recunoaște drepturi procesuale doar subiectelor care au calitatea de creditor, la această etapă, fie ca semnatar al cererii introductive, cu anexarea documentelor care demonstrează creanța sa, fie ca persoană care, prin referință, se alătură cererii introductive. Nici din textul sesizării și nici din încheierea instanței de insolabilitate nu rezultă calitatea de creditor a S.R.L. „Autinovativ”. Având în vedere că Legea insolabilității nu operează cu expresia „potențial creditor” și de eventual participant la proces, Curtea conchide că S.R.L. „Autinovativ” nu deține calitatea de participant la proces și nu este în drept să participe la proces nici de sine stătător, nici prin reprezentant. Prin urmare, nici S.R.L. „Autinovativ” și nici reprezentantul său nu dețin calitatea de parte în proces la această etapă și, respectiv, nu întrunesc calitatea de subiect căruia i s-a conferit dreptul de a ridica excepția de neconstituționalitate în fața instanței de judecată, așa cum a fost interpretat articolul 135 alineatul (1) literele a) și g) din Constituție prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

20. Astfel, Curtea notează că prezenta excepție de neconstituționalitate nu întrunește a doua condiție de admisibilitate stabilită în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

21. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 28 și 30 alin. (3) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl avocat Victor Brânză, în interesele S.R.L. „Autinovativ”, parte în dosarul nr. 2i-516/20, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 3 august 2021

DCC nr. 124

Dosarul nr. 88g/2021